

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 25.

Indult Bétsből, Pénteken, September 25-dikán, 1831.

Nagy Britannia.

Ő Felsegének az Anglus Királynak megkoronázatása, a' f. h. 8-dik napján, ilyen tzerimoniával ment végbe: A' Király és Királyné 8, a' Királyi Hertzegek és az Udvari-Tisztek pedig mind különkülön Glouvas pompa kotsijokban megérkezvén dél előtt 11 órakor a' Westminster-abtei nevű Templomhoz, a' holt t. i. a' koronázás szokott megesni, az abba való pompás menetelt a' következő rendel tartották: Elöl ment a' Westminsteri Dékán, azután a' Király szolgálatjában lévők, ezeket követték, a' Nagy-petsétörző; a' Ministeri Tanács Elölülője, az Irlándiai Cancellarius, a' Nagy Cancellarius, a' Canterbury Érsek, mindenik a' körulte szolgáló Nemesúrfiakkal. Ezek után mentek, a' Királyi házból való, nevezetesen: a' Cambridgei, Cumberlandi, Gloucesteri fényes pompa ruhákba öltözött Hertzeg Asszonyok számos késéroi körülvéttve. A' Királyné, az előtte menő Udvari tisztséggel; azután a' Királyi Hertzegek, nevezetesen a' Gloucesteri és Cumberlandi Hertzeg. Utóljára a' Király karmazsinpiros pompás öltözetben, előtte menvén az Irlándiai és Skótziai Nagymarschallok, a' Leinsteri Hertzeg, Gróf Errol, az Anglia Earl-Marschallja; Gróf Grey a' Status kardjával; Hertzeg Wellington mint Anglus Nagy-Marschall; a' Richmondi Hertzeg a' Királyi päl-

tzával; — Hamilton Hertzeg a' koronával; a' Sommerset Hertzeg az Országalmájával: a' Carlislei Püspök a' keresztelő edényel, — Chichesteri Püspök a' Bibliával, és a' Rochesteri Püspök az Úrasztali Pohárral. A' Királyt nyomban követték a' Hertzegeknek legöregebb 6 fiai és nagy számú fényes kísérok. Minnekutánna a' Király és a' Királyné térden állva könyörgéseiket elvégezték, az Ország székebe leültek. Az Ő Felsegek bemenetele alatt mondott éneklés után a' Londoni Püspök predikált. Ez meglévén a' Király a' Koronázási esküvést az óltár előtt térdepelve és kezét az Évangéliomra téve a' Canterbury Érseknek letette. Ekkor a' Koronának minden tízmeri a' Királynak által adódván, a' Korona fejére feltéttetett. Mihelyt a' Király megkoronázott és a' Thronusra felült először is a' kalapjokat feltett Pairek és Püspökök hódolását fogadta el. Az Érsektől majd a' Királyné is hasonlóképen megkoronázottván, a' Király balján helyeztetett tulajdon Thronusát elfoglalta. Ekkor a' Király és Királyné az Ur Vatsorát vették fel az Érsektől és a' Westminsteri Décántól, — midön e' meg esett a' Segrestyében a' Bársony köpönyegét és a' Korona tízmeriit letették. Ez alatt a' kimenetelre való készülétek megtéttvén, azzal a' rendel, mellyet az ide jövetelkor tartottak, Ő Felsegek az egész népnek öröm Éljenkiáltásaik

között palotájokba vissza tértek. Estve a' város igen szépen ki volt világosítva, a' Játékszínekbe való menetel fizetés nélkül mindennek szabad volt. Ugyan tsak estve az Udvarnál fényes vendégség tartott, mellyen, a' Kenti Hertzegnét és Victoria Hertzeg Aszszonyt kivéven, a' Királyi famíliának Angliában lévő minden tagjai és az Orszagnak legfőbb rangú Személyei mindnyájan jelen voltak.

A' Felső ház Sept. 6-kán tartott Ülésének a' Sussexi Hertzeg egy írást adott által, mellyben igen sok érdemes emberek, kik az úgy nevezett Esküdtek-Törvényszékének részszerént ítélő bírái, részszerént rangjokra nézve nagyobbak, hogy sem annak tagjai lehettek volna; nevek aláírásával, a' halálos büntetések száma kevesítéséért, és általában az anglus főbenjáró törvénykönyvön való változtatásért esedeznek. Ez alkalmatossággal Ő Királyi Magassága az Ülést, a' kérérek tekintetben való vételére figyelmeztette, úgymint a' kiknek tehetségek 10 Millio Font Sterlingre megyen, és a' kik hogy valamely gonosztévőt, kit bűnösnek magok esmertek, sokszor kéntelenítették felszabadítani, tsak azért, mivel a' halálos büntetésnek arra való kimondását semmiképpen nem tudták lelkek esméretével megegyeztetni. Mint-hogy, úgymond ő jól esmeri azt az érzést, melly a' Királynak mostani Igazgatását lelkesíti és vezérli, tellyes bizodalomban van a' felől, hogy az, a' Nagy Britanniai Törvényhozás ezen nagyon érezhető hijános voltán a' lehető hamarossággal siet segíteni. Ő ugyan nem akarja a' halálos büntetést egészen eltörlení, — a' felől mindazáltal tökéletesen megvan győződve, hogy a' bizonyosan elkövetkező büntetésnek sok esetekben hathatósabb ereje van a' gonosszágtól való elrettentésre, mint azon keménységnek,

mellyet most, de tsak ritkán, gyakorlunk. Egyéberánt a' Hertzeg azt állította, hogy ez a' dolog az ő figyelmetességének régi tárgya, és azt meg is bizonyította az Angliában és Frantzia Országban 1825-től 1828 ig történt törvényes büntetések összehasonlítása által. A' Lord Cancellarius a' Kérő levél tárgyát helyben hagyta 's a' Hertzeggel egyező értelemmel volt, abban, hogy a' törvénytévő hatalom igen helytelenül tselekszik, midőn számtalan különböző bűnöket ugyan azon módon kíván büntetni. Kimagyarázta a' halálos büntetésnek egész mivoltát és hogy mennyiben van és nints az embernek jussa, azt embertársa ellen fordítani. Utóljára pedig az Esküdtekel len kelt ki, a' kik letett esküvések tartalma ellen magokat Törvényhozókká tettek, midőn a' helyett, hogy tsak arról hoztak volna eldöntő ítéletet, hogy a' bé Vádoltatott bűnös e' vagy nem? a' törvény keménysége által arra indítottak, hogy meggyőződésekkel ellenkezőképpen ítéljenek.

A' Nyúgot-Indiai szigetekről jött tudósítások szerént, egy, a' Szent Háromság szigetein Junius 25-kán dühösködő Orkán a' több déli szigeteken is tetemes pusztításokat tett. A' mint Grenada Szigetéből írják, ott 1780 dik eszt. óta az idéniekhez hasonló rettenetes szélvész nem uralkodott. A' Gyarmatokon esett kár 80,000 Font Sterlingre becsültetik. Ezen szigetek közzül némelyeken, nagy szorongattatásba hozta az embereket azon hír, hogy az Anglus Ministerium a' rabszolgaságot minden gyarmatokon el akarja törlení. Mind a' mellett is, hogy már egy idő óta gondolkozik az Igazgatás olyan eszközökről, mellyek által a' rabszolgáknak apródonként szabadságot szerezhetne; nem szükség hosszsan mutogatnunk, hogy az, t. i. a' Rabszolgaságnak a' gyarmatokon való

eltörlése, az Igazgatásnak nem tzelja. Nagyobb része a' rabszolgáknak a' dolgot meg nem foghatván, az engedelmesség megtagadásával fenyegeti Angliát, — a' mi valósággal legjobb mód volna annak siettetésére, a' mitől olly igen félnek. Sokkal nagyobb lévén a' színes emberek száma, mint a' fehéreké, ezek okosabban tselekednének, ha tsendesen várnák azt el, a' mit az ezen részben interesse nélkül dolgozó Nagy emberek vélekedései velek közleni jónak találnak. Halifaxban a' Cholera híretől annyira megijedtek, hogy azon hajóknak, mellyek Rigából nem sokára oda fognak érkezni bizonyos ideigvaló vesztglés határozódott.

Frantzia Ország.

Hajdani Status tanácsos Cormenin, Aug. 30 kán, a' Pairek Kamarájának jövendőbeli formája felett tartott vitatások alkalmával, több frantzia Ujságok Szerkesztelőihez egy Kerülő írást botsátott, mellyben Ő, ámbár maga is a' Követek Kamarájának tagja és több ízben tettesküvések által köteleztetik a' mostani polgári alkotmányhoz; mindazáltal Frantzia Országának a' múlt esztendőben hozott minden végzéseit, a' Nép Uralkodása ellen valóknak és így semmiknek ítélvén, minden eddig volt lázszatók között a' legzabolátlanabb maga viéselet mutató módon, (a' mint ő nevezi) Fő gyűlésre hívja össze a' népet, és azt kívánja, hogy az a' jelen polgári alkotmánynak minden zikkelyeiről, még a' Ktrályi méltóságot illetőket sem vévén ki, vélekedését adja. Ezen tsudálatos ajánlás szolgáltatót a' Journal de Parisnak alkalmatosságot arra, hogy gondolatjait a' nép Uralkodása alaptéleiről közre botsássa. Ezeknek főbb és nevezetesebb vonásai ezek: „Ideje már

egyszer, hogy vizsgálás alá vétessék; mit kell érteni azon nép uralkodása alatt, melly után sok meglegedetlen emberek olly nagyon óhajtoznak. A' Nép-Uralkodása — több mint Juss — ollyan valóság, mellynek szükség, hogy magát minden hatalom alá vesse. Nem egyebb az, mint a' többség uralkodása, — jussa rövideden az erősebség jussa (jus fortioris). Ezen valóságos alaptételekből indulván ki, minden haszontalan tzivakodásoktól mentek leszünk. Mihelyt valamely magára hagyatott, semmi idegen hatalom által nem határozott Nemzet, valamely hatalomnak — már az akármilyen legyen — megengedi azt, hogy ő elébe törvényt szabjon, és azt a' hatalmat, magában eleméri; akkor ezt a' hatalmat, a' nép uralkodása teremtetle. Mert ha nagyobb része a' nemzetnek nem akarná magát azon hatalomnak alá adni, ha azt a' magá maradására nézve hasznosnak nem látná, mimódon állhatna tsak egy pillantásig is az a' hatalom? Az Uralkodó nép jussa nem egyebb az erősebség jussánál; míg az erősebb rész a' gyengébbet le nem tapodja, jele, hogy annak létében megegyez. Ebben a' tekintetben éppen ollyan törvényes Igazgatás formája volt Dániában az Absolutismus, mint Angliában a' Magna Charta, és a' Frantzia Tsászárságnak Constitutiói. Ha az Ujságíróknak tzeljok a' lett volna, hogy a' feljebb mondott Határozás által, szerezenek a' Nép-Uralkodása alaptételének olvasóik előtt tekintetet; bizonyosan el kellett felejténiük azt, a' mit a' nép uralkodásának nagy Oraculum, a' Contrat socialnak Szerzője az erősebség jussáról írt: Az, a' mit erősebség jussának neveznek, úgymond Rousseau nem egyéb egy értelem nélkül való összeviszsa beszédnél (un galimatias inintel-

ligible). Mikor a' jussnak alapját az erő teszi, a' következésnek az okkal együtt vége van; — a' nagyobb erő, a' kisebbet lenyomhatja, következésképpen a' mi ma igazság volt, holnap igazságtalanság lesz. Mihelyt valakinek az Engedelmisségről büntetés nélkül lemondani módja van, az azt ezen Rendszerben szabadon teheti; és ha az erősebbnek, mindenkor igazsága van, annak megőltalmazása csak attól függ, hogy az ember erősebb legyen. De ugyan mitsoda juss az, a' mit nem a' kötelesség, hanem valami erőltetett engedelmisség támogat. Ezek szerént tehát a' Nép uralkodása alaptételének, ha az csak az erősebség jussára építetik, a' Törvény tudományban semmi helye nints. Nekünk pedig tökéletes igazságunk lesz, ha ezen veszedelmes alaptételnek elébbeni meghatározását vakmerően nem mentjük, hanem annak semmisségét és meg nem állhatóságát megvalljuk, (a' mit akaratunk ellen is kell tselekednünk), és a' Státus jussával egyező józan gondolatokra, — a' mit hasonlóképen, ha akarnánk semkerülhetnénk ki, — térünk vissza.“

Cormenin Urnak, a' feljebb említett Felszóllítása ellen, két Követek küldöttek (Devaux és Ceratry) a' Journal des Debats Szerkeztetőjéhez egy írást, melly így végződik: „A' Nemzeti Uralkodás olyan Istenség, mellynek Cormenin Ur, mindent, a' többek között magát a' Nemzetet is feláldozná. A' nélkül, hogy ezen Kérdést vizsgálgánánk, hogy mennyiben lehet részes egy Nemzeti Uralkodás (mert bizonyos helyes okoknál fogva nem nevezük azt Nép-uralkodásának) a' nyilvános Hatalmak formálásában? rövideden és világosan csak azt mondjuk: hogy semmi állandó characternek annak nem tulajdonítunk, mert ez éppen annyit tene, mint a' társasági rendnek felbomlását kiáltani

ki. A' Nép Uralkodására, az az a' számnak és a' rakásnak testi elsőbségére való további útalással lehetetlen, hogy a' Státus Kormányozása megállhasson. — Az értelem és az igazság mindenfelől kinyilatkoztatják magokat.

Sept. 5-kén egy Párisi Sállalkereskedő fabrikája előtt lázzadás ütötte ki magát, melly éjtszaka egynehány aszszonyoknak és férjfiaknak fogságba való tétele által tsendesedett le. Más nap ismét sok aszszonyok sereglettek egybe; hihetően, hogy a' tegnapi zenebonát ismét elkezdjek, és még több Ujság kívánók borították el az Útszákat, talán hogy magokat, a' még eddig nem látott Aszszony - lázzadásban gyönyörködtessek. Sept. 7 és 8-kán ismét egész nap gyülekeztek az említett helyen sőt másutt is a' városon öszve a' nyughatatlanságnak és zenebonának barátai, — de a' mindjárt talpra állott Nemzeti gárda, lovas és gyalog katonaság hűséges vigyázása mellett kevésre mehettek. Azt mondják, hogy maga Perier Casimir Úr is, Ministeri öltözetében, Lobau Marschall, Főtisztek és számos lovasoktól kísértetve ezen a' napon délután némelly útszákön keresztül lovagolt. Egy néhány utak elzáródtak. — Valahol tsoportozások voltak, oda azonnal seregek küldettek, sokan elfogattattak. Estveli 10 órakor tsendesség lett, melly az ólta meg nem háborított. — Ezen lázzadásoknak ugyan Politikai characterek nem volt, de még is egy két pillantásig (mert hirtelen el nyomták) úgy ment, hogy még szérentsétlenségek is történtek, nevezetesen a' kövel hajigáló sokaság egynehány katonát megsebesített, a' másik részről pedig egy munkás ember bajonéttal keresztül szúrattatott.

Párisból. Sept. 11-kén. A' négy hatalmasságnak nevezetesen Ausztria,

Anglia, Burkus és Orosz Országoknak Képviselői, levelet küldöttek a' Frantzia Igazgatósékhöz, mellyben azok a' 12,000 főből álló Frantzia seregnek Belgiumban való tartása ellen kikelvén, nyilván megizenik, 1-ször, hogy annak továbbra való ott maradása Frantzia Országot a' több hatalmasságokkal ellenséges állapotba fogja helyheztenni. 2-szor, hogy ha Frantzia Ország tüstént elégitő feleletet nem ad, a' Hatalmasságok minden további halasztás nélkül a' legerősebb rendszabásokhoz fognak folyamodni. A' Frantzia Igazgatósék, először ugyan idegennek mutatta magát a' kívánt dolog telyesítésére, de későbbben engedett, és csak azt kérte, hogy seregét Sept. végével hozhassa ki. Azt mondják, hogy az Sept. 25-ikén fog megindulni és 30-ikra jön által a' Frantzia földre. — Ezt a' dolgot, a' mint a' Journal du Commerce egy Londonból Sept. 9 kén vett levél után mondja, a' Conferentzia a' mult Kedden; az az Sept. 6-kán; a' legtsínosabb és illendőbb kifejezésekkel protollisálta ugyan, de Taleyrand Hertzegnek szóval tudtára adta: hogy ha Frantzia Ország a' Conferentia kívánságát nem telyesíti, ez olyan módot vesz elő, a' mi a' Frantzia Igazgatósékhöz éppen nem fog tetszeni. — A' Conferentzia ezen határozására Gen. Baudrand tegnap előtt, Gróf Greyvel való beszélgetése közben, azt a' megjegyzést tette, hogy a' Perier Ministeriumának e' miatt ki kell lépni, 's hogy ez meg ne essék, a' Frantzia ország elébe tett kívánság telyesítését el kellene engedni. A' Minister ezt felelte, mi annak eltávoztatására, a' mitől a' Generál Úr tart, már több ízben mindent megtettünk; de már egyszer végének kell lenni az engedéseknek.

Sept. 8-kán a' Belgák Királya, a' következő beszéddel nyitotta meg az Országgyűlést: „Uraim! Szerentsémnek tartom, hogy most másodszor vagyok a' Nemzet Képviselőinek közepette. Azon szeretetnek és hív ragaszkodásnak bizonyosságai, mellyet a' Belga Nemzet, ezen En fogadott Hazámba való belépésemtől fogva hozzám mutat, háládatos érzést gerjesztenek az En szívemben. Midőn a' Nemzetnek ezen önkéntes hajlandósága valami nemes és igazságos reá tartást ad En belém, Velem egyszersmind kötelességeimet is, mind megesmerteti. Reménylem, hogy En, állapotom számtalan nehézségein, az Urak erejétől 's tapasztalásától gyámolíttatva fogok győzedelmeskedni. Ha azon alaptételek, mellyekre Constitutióink építetett, és azon Törvény ajánlások, mellyek most tárgyai lesznek az Urak tanátskozásainak illendőképpen kifejtődnek, akkor jut Belgium a' Szabadságnak legfelsőbb pontjára. Az a' Krisis, mellyen ennek az Országának, hogy politikai módon újá szülessék, keresztül kellett menni; megtsonkította ugyan egy kevés időre az ő testi Interesseit: de ha öszvevetett vállal igyekszünk a' Mesterségek és Kereskedés felelevenítésén és erős alapokra való állításán, a' külső Hatalmasságok és Nemzetek bizodalma megnyerése és költsönös segedelmé által, mind azokat vissza fogjuk szerezni. A' Hollandiával való egyenetlenségünk eligazítását tárgyzó alkudozások elkezdődtek. A' Belga Nemzet betsülete és Interestéje azokban az illendő állhatatossággal és méltósággal fog óltalmazódni. Mint az Urak, és az egész Nemzet, En is egész bizodalommal várom azoknak kimenetelét és tikkelyei

eleikben fognak az Uraknak terjesztődni. Belgiumnak az öt Hatalmasságok őltalma alatt lévő Neutralitása, a' mi Őltalmazás Rendszerünkön módosításokat tehetett. Ezen dolognak megtörténhető voltát, a' mellyet tulajdonképpen azon hatalmasságok fundáltak meg, a' kik 1815 a' várak építésében részt vettek, a' Nemzet minden kétségen kívül elfogja esmereni. Olyan alkudozások is fognak tétetni, mellyek szerént ezen várak között némelleyek lerontódhassanak. Ha szerentsénk lehet azon köteleket, mellyek a' két Nemzetet egyesítik szorosabban egybekötni, az által Belgium Frantzia Országnak a' maga háladatossága bizonyosságát, Európának pedig a' Frantziák Királya egyenességéhez való igazságos bizodalmának fogja jelét mutatni. — Ekkor a' Király beszédét azon segedelemlere fordította, mellyet Belgium a' Hollandusokkal folytatott háború alkalmával nem régen nyert Frantzia Országtól, és az abban szerensébb előmenettel vitézkedő Belga seregekre, ha t. i. azok kedvezőbb állapotban lehettek volna. — Továbbá így folytatja beszédét: Uraim! hogy Seregoink jobb karba helyeztessenek, szükség, hogy nagy figyelmet fordítson a' nemzet a' már elkezdett újításokra, és azokat olly munkássággal folytassa, mellynek jó következesei legyenek. Tsak így állíthat Belgium kevés napok múlva olly sereget elő, melly ha a' szükség ismét úgy hozza magával, az ő Királya körül egybegyűlve, úgy tudja őltalmazni a' Haza függetlenségét és jussait, hogy az néki mindenkor betsületére szolgál 's reá belőle hasznok hárulnak. A' mostani Ülések alkalmosságával ollyan Törvényjavallatok fognak az Urak elébe terjesztetni, mellyek az Igazgatóséket megfognak hatalmazni, hogy tör'sök sereget formálhasson, a' katonákban ismét bizodalmat önthessen

és illendő jutalmat adhasson annak, a' ki magát a' veszedelemben megkülböztette. En, Uraim! az Uraknak leginkább a' Finantzia dolgát kötöm szívekre. Nem esmeretlen En előttem az a' gond, mellyet a' közönséges szolgálatoknak ezen fontos része megkíván. Uralkodásomnak főbb rúgói között való lesz, a' közönséges költségeket úgy intézni, hogy a' takarékoság által, a' Népek, az azt nyomni szokott terhén lassan lassan könnyebbitsek. De még most áldozatokra van szükségünk, részszerént a' Sereg újonnan való elintézésére szükséges költségek meggyőzésére, részszerént pedig a' bévétel megkevesedésének pótolására, melly a' mi mostani környűállításunkban szinte elkerülhetetlen. Megmutatta a' nemzet, hogy húzza ki magát azon áldozatok alól, mellyeket az Ország betsülete és haszna kíván. Ugyan az el fogja tudni hordozni az ollyanokat is, mellyeknek szükséges voltát az Igazgatósék meg fogja mutatni. Az egész Nemzetnek eddig hozzám mutatott bizodalmánál fogva merek számot tartani arra, hogy annak Képviselei velem együtt szívesen fognak munkálkodni mind azon rendszabásokon, mellyeknek az Ország java a' tzeljok, — és úgy hiszem, hogy reménységemben nem fogok megszalakozni. Fogja tapasztalni Belgium, mint munkálódjuk Mi, ezen gondolattól lelkesítette szerentséjét és ditsőségét azon hazának, melly ímé Nekem is hazammá lett, és a' mellynek En minden igyekezetemet fel szentelni soha meg nem szünök, a' mint legdrágább hajlandóságomat annak már feláldoztam.“ Ezekután a' Király, a' Gyűlést, mellyben vele minden Ministerek jelen voltak, sok Eljen! kiáltások között oda hagyta. 'S ekkor ajánlotta a' Gyűlés Elölülője, azon, tíz tíz Személyekből álló Őt Biztosságnak kinevezését, mellyek a' Képviselek meg-

hatalmazó írásait megvizsgálván jóvá hagynák. Minekutánna ezen Biztosságok Sors szerént való választásának vége lett, a' Gyűlés szélyel oszlott.

O r o s z O r s z á g.

A' Néva vize, Sept. 1-ső napjára viradóra irtóztató szélvész támadván, szokott nagyságán felyül, 7 láb és 4 hüvelyknyire emelkedett, erőszakos rohánása által, a' rajta lévő hajókat öszsze zúzta, az útjában lévő fákat tövestől kitekerte, három hidját el seprerte, és nagy darab térségeket elborított, különösen a' Galerai kikötőhelyben és annak vidékein irtóztató károkat okozott.

E l e g y e s D o l g o k.

Hufeland Kristóf Vilhelm, a' Burkus Király Udvari Fő Orvosa, ki igen sok derék Munkákat; azok között ama mindenek előtt esmeretes és kedveséget nyert Macrobioticát szerzette, a' folyó esztendő Sept. 11-dik napján a' Choleráról az itt következő rövid vélekedését tétette a' Burkus Státus Újságban közönségessé.

„Egy szó az én kedves Polgár társaimhoz a' Cholera ragadóságáról és az az ellen legjobb Óvóeszközökről. Ezen kérdés felett: ragadós e' a' Cholera vagy nem? nagyon sok versengés vagon közöttetek, — pedig igen egyszeres és könnyű a' reá való felelet. Minden esztendő Kikeletjén közönségesen Uralkodó nyavolja köztetek a' Nátha. Senki sem kétkedik felőle, hogy azt a' nedves hideg levegőben kapja, valamint a' felől sem, hogy az, ha nagy mértékben van, egyik emberről a' másikra tsak egy tsók által is elragadhat. Éppen úgy van a' dolog a' Cholerával. Ez is eredetikeppen valami különös levegőromlottságból szár-

mazván, az a' kiből egészen kifejtődött, azt mással könnyen közölheti. Arra pedig, hogy elragadjon, az emberekben valami különös hajlandóság vagy elfogadhatóság kívántatik. A' mivel, Hálá Istennek! igen kevés ember bír. Mert a' tapasztalásnak eddig való bizonyossága szerént, ezt a' nyavalyát, magok azok a' Személyek, kik a' betegekhez legközelebb járnak t. i. az Orvosok és betegápolgatók, tsak igen ritkán kapják el. Eppen ezen elfogadhatóságnak is pedig, a' mit hasonlóképpen minden nap lehet tapasztalni, származása vagy akadályoztatása hatalmunkban van. Ugyan is, minden embernek ezen nyavalyába való esését, még eddig mindenkor, ezen két dolog előzte meg: — különösen az estveli és reggeli nedves hideg levegőn való Meghülés; és az élésmódban való hibázás vagy hogy megterhelte az ember magát, vagy pedig hogy nehéz emésztésű, a' forráson még keresztül nem ment és hidegítő eledellekkel és italokkal élt, 's így nyilván ezek adtak neki a' betegség elfogadására való készséget. Ezen elfogadó készség, és így tehát, a' Cholera ellen két óvó eszközök vagynak. Az első az evésben és ivásban való mértékletesség, és a' fris gyümölts, ugorka, dinnye, saláta, az erős, kövér, nehéz emésztésű ételek evésének, a' ser, nyers tej, különösen pedig a' pálinka mértékletlen ivásának minden lehető módon való kerülése, mert a' tapasztalás tanítja, hogy leginkább a' részegesek esnek bele legkönnyebben. Másodsor, mindenek felett a' hasnak és lábaknak a' meghűléstől való szorgalmatos megőrzése, — a' mit legkönnyebben megtehet az által, ha gyapjú haskötőt és strimflit visel. — Mind ezeket pedig a' Bátorlélek, és az Isteni gondviselés 's segedelemben való tántorítá-

tatlan Bizodalom erősíti meg, úgymint a' mi nélkül az ember egy szempillantásig sem lehet, 's a' melly által mindenen győzedelmet vesz és a' veszedelem idején rettenhetetlen.“

H u f e l a n d Kristóf Vilhelm.

Ezen tudós Öreg itt előadott javalásainak, és az Igazgatószéktől kiadott bölts.rendszabások szoros megtartásának kell nagy részént tulajdonitanunk, hogy Berlinben, 200,000 lakosok között Aug. 31-dik napjától fogva, mikor t. i. a' nyavalya kiütött Sept. 13-káig csak 227-en estek betegségbe. (Ezek közül 143-an holtak meg, és Orvosi kéz alatt 60-an vagynak.)

B é t s.

B é t s belső és külső városaiban Sept. 14-kétől Sept. 20-káig délig megbetegedtek choleraiban 764 Személyek; meggyógyultak 47-ten, meghaltak 303-an; betegek voltak még 414-en.

Sept. 20-dika delétől kezdve 21 dikén délig megbetegedtek 76 tan; kigyógyultak 17-ten, meghaltak 24-en, orvoslás alatt maradtak 449-en. Ettől fogva:

Sept. 22-dikén délig megbetegedtek 60-non; kigyógyultak 35-ten; meghaltak 22-ten. — Esígy:

Eddig összesen megbetegedtek Sept. 22-dikéig délig 900-an, meggyógyultak 99-en; meghaltak 349-en, és orvoslás alatt vagynak még 452-ten.

M a g y a r O r s z á g.

Budán a' Kir. Helytartó Tanátsnak Üléséből Sept. 16-dikán kiadatott

Jelentése szerént a' Cholera nyavalya az utóbbi híradás óta több Törvényhatóságokba el nem terjedett. Jun. 15 dikától Sept. 15 kéig 2,043 Helyekben megbetegedtek összesen 208,556 személyek choleraiban; meggyógyultak 69,608-an, meghaltak 99,004-en; orvoslás alatt vagynak 40,484-en.

H i r d e t é s.

Fő Méltóságú Hertzeg Batthyáni Filep Ur' Titt. Ó Kegyelmeisége Körmendi Uradalom részéről köz hírré tétetik, hogy Tettes Nemes Zala Vármegeében, Zala-Egerszegh és Zala-Lövő között, a' Zala vize mellett fekvő Zala-Szent Györgyi Helység minden némű haszonvételeivel együtt a' következő Mind-Szent hava' 10-dik napján a' többet ígérőnek árverés által haszonbérbe ki fog adatni. A' Feltételeket Bétsben a' Hertzegi Kormányánál vagy Körmenden az Uradalmi Tisztségeknél előre is meglehet látni. A' kibérelni szándékozók a' ki tett napon Zala Szent-Györgyön a' Tiszti lakásban reggeli 9 órára megjelenni ne terheltesenek.

Sz e y f f A l a j o s,
Gazdaságbéli Hertzegi Tanátsos.

A' pénz folyamat September' 22-kén;
közép ár:
A' Státus' 5p.Centes Obligátzióji 787/8
Az 1820-béli sorsosok, — —
Az 1821-béli hasonlók, — —
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji, 39 1/4 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek — — for.ton
Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó M á r t o n J ó ' s e f, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)